

**Toespraak Henk Van Hootegem,
Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting**

Het Steunpunt is een interfederale overheidsdienst die is opgericht via een Samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de Gewesten en Gemeenschappen. In dit Samenwerkingsakkoord krijgt het Steunpunt de opdracht om overleg te organiseren met de verschillende actoren in de strijd tegen armoede, met bijzondere aandacht voor de mensen die in armoede leven en hun verenigingen. Ook het belang van indicatoren die op een zo goed mogelijke manier de armoedesituaties in beeld kunnen brengen, wordt in het Samenwerkingsakkoord sterk benadrukt.

Dit was voor het Steunpunt onder andere de aanleiding om in 2002-2003 een project 'onderzoek – actie – vorming' uit te voeren, waarbij een groep van 20 personen – de helft mensen die in armoede leven, de andere helft academici, hulpverleners, enzovoort – gedurende anderhalf jaar samen op zoek zijn gegaan hoe armoede gemeten kan worden. Onder andere in opvolging van dit project heeft het Steunpunt – samen met zijn partners - verschillende onderzoeksvragen verder uitgewerkt en vertaald in onderzoeksprojecten. Federaal Wetenschapsbeleid is in deze onderzoeksprojecten een bevoorrechte partner geworden.

Het SILC-project vormde hierbij één van de eerste initiatieven. We stelden immers vast dat met de huidige vorm van de SILC-enquête – die één van de belangrijkste bronnen van de Belgische armoede-indicatoren is – een aantal bevolkingsgroepen niet worden bereikt. Binnen het Agora-onderzoeksprogramma van Federaal Wetenschapsbeleid, dat als bedoeling heeft de databanken uit te breiden en te versterken, kreeg een HIVA-onderzoeksploeg onder leiding van dr. Prof. Ides Nicaise de opdracht om de inhoud van de vragenlijst en wijze van bevraging aan te passen aan deze bevolkingsgroepen. En vervolgens werd het plan opgevat om een dergelijke bevraging uit te voeren bij dak- en thuislozen en mensen in onwettig verblijf.

Het zijn de resultaten van deze bevraging die we vandaag aan u voorstellen. De bevraging geeft ons meer zicht op de levensomstandigheden van deze mensen, en dit op een vergelijkbare manier met de bevraging bij de rest van de bevolking.

Het initiatief is ook het verhaal van een sterke samenwerking tussen verschillende diensten en instellingen, en we maken van de gelegenheid gebruik om hen te danken:

- de minister van Wetenschapsbeleid, mevrouw Sabine Laruelle, en Federaal Wetenschapsbeleid, in het bijzonder dhr. Aziz Naji, hebben dit onderzoek mogelijk gemaakt;
- de staatssecretaris voor Armoedebestrijding, dhr. Philippe Courard, heeft zijn steun betuigd aan het opzet door de bevraging op te nemen in het Federaal Plan Armoedebestrijding, dat door de federale regering werd goedgekeurd;
- het onderzoeksbureau IPSOS heeft het moeilijke praktijkwerk (de enquêtes) op een kwalitatieve manier gerealiseerd;
- een 50-tal organisaties hebben - op vraag van het Steunpunt - hun medewerking verleend, door toe te laten dat de bevraging in hun lokalen doorging of door contacten met mogelijke respondenten te leggen;
- de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (FOD Economie) heeft dit onderzoeksproject nauw opgevolgd en methodologisch het werk ondersteund;
- in het begeleidingscomité van het onderzoeksproject gaven de verschillende leden telkens weer nuttige commentaren;
- de collega's van het Steunpunt namen tijdens de pilootenquête de proefinterviews voor hun rekening;
- de onderzoeksploeg van HIVA onder leiding van prof. dr. Ides Nicaise heeft nauwgezet gewerkt op de vragenlijst, heeft de resultaten van de bevraging verwerkt en zal u dus straks de voornaamste resultaten voorstellen.

Deze bevraging heeft zonder twijfel de verdienste om een leemte op te vullen, met cijfers, en vormt aldus een belangrijke bijdrage aan het onderzoek naar armoede en bestaansonzekerheid in ons land. We hopen dat dit initiatief ook inspirerend kan zijn voor het onderzoek in de andere Europese landen.